

Çocuğun başarısında iç disiplin, verimli ders çalışma becerileri, çalışma ortamının düzenlenmesi, hedefleri, planlı ve programlı olması motivasyon ve kişisel özellikler gibi etkenler önemli rol oynar. Bu etkenlerin desteklenmesinde anne baba olarak neler yapabileceğinizi inceleyelim.

Yeterliyim, O Halde Yapabilirim!

- Zaman zaman farkında olmadan ya da çok iyi niyetlerle, çocuğunuza yönelik bazı tutumlarınız onun kendine olan güvenini zedeleyebilmekte, kaygı düzeylerini arttırmakta, dolayısıyla sınavlara hazırlık sürecini olumsuz etkileyebilmektedir.
- Çocuğunuza, yaşıyla doğru orantılı olarak görev ve sorumluluklar vermek çocuğun kendine güvenini kazanması ve yapabileceğine inanması açısından önemlidir. Aksi halde yapamayacağı görevler vermek kendine olan güvenini sarsacak ve çocukta yetersizlik duygularını geliştirecektir.

Ne Yapmalı? Öğrencinin başarıma isteğini, hevesini canlandırmak için onun sınırlarına ve kapasitesine saygı duymak, başaracağına inanmak ve bu konuda ona güven vermek, ona karar verme fırsatı sunmak, yeterli başarıyı gösteremediğinde onu yargılamadan dinlemek ve bu sonucun nedenlerini araştırmak yeterlidir.

Hedefim Belli, Şimdi Ne Yapmalıyım?

- Her öğrencinin geleceği ve okumak istediği liseler ile ilgili hayalleri ve umutları olmalıdır. Sizin ise bu hayalleri ve umutları küçümsemeden, yargılamadan dinlemeniz, bu hayal ve umutların gerçekçi olması yönünde onları desteklemeniz çok önemlidir.
- Öğrenci kendisinin belirlediği ve ailesinin desteğini aldığı hedeflerine ulaşmak için daha istekli çalışır.
- Kendi seviyesinin çok üzerinde hedefler onun çaresizlik yaşamasına neden olurken, kendi seviyesinin çok altında kalan hedefler ise çalışma isteğinin azalmasına ve çalışmaya gereksinim duyulmamasına neden olur.

Sorumluyum, Sorumlusun, Sorumluyuz!

- Bazı ailelerde, çocuğun sorumluluğunu anne baba sürekli olarak kendi üzerlerine aldıklarında, çocuğun tek başına iş yapabilme becerisi gelişmez. Genellikle çocuğun ders çalışma süreçlerini kontrol altında tuttıklarından, bu yaklaşımlarıyla çocuğun kendi sorunlarına çözüm üretebilmesine ve gelişmesine engel olmaktadır.

- Öğrencinin kendi başarısından sorumlu olduğunu hissetmesi için yaptıkları çalışmaların başkalarının değil, kendi geleceği için önemli olduğunu farkında olması gerekir.

Ne Yapmalı? Gençlerde sorumluluk bilinci oluşturabilmek için; yaş dönemine ve gelişim düzeyine uygun sorumluluklar vermek, kendi kararlarını verebilme konusunda desteklemek, aldıkları kararların sonuçlarını düşündürmek, değerlendirmek, etkili iletişim kurarak ve onu dinleyerek yanlışlarını görmesine, yanlışlarını kabul etmesine yardımcı olacak yetiyi kazandırmak gerekir.

"Başka çocukların senin kadar imkânı yok ama daha başarılılar..."

- Anne babalar genellikle çocuklarını ders çalışmaya ve başarılı olmaya teşvik etmek için onları başka arkadaşlarıyla kıyaslama yoluna giderler. Fakat çocuğunuz sizi başka anne babalar ile kıyasladığında siz ne hissedersiniz bir düşünün...

Ne Yapmalı? Çocuğu kendi gerçekleri içinde değerlendirmek gerekir. Kıyaslamak yerine çocuğa inanıldığını hissettirmek çok daha sağlıklı sonuçlar doğurmaktadır.

“Çalışmak için oturuyor ama sürekli aklı başka yerlerde...”

- Öğrenciler çeşitli sebeplerden dolayı unutkanlık, dalgınlık yaşayabilir, dikkatini yoğunlaştırmakta zorluk çekebilirler. Birçok çocuk ara vermeden uzun süre ödevle uğraşmakta zorlanabilir. Bu yüzden fazla zaman alacak ödevlerde, çocuklar yeterli dinlenme araları vermelidir. Önerilen ders çalışma süresi 40 dakika ders + 10 dakika ara şeklindedir.

Ne Yapmalı? Bu durumda en iyi yaklaşım genci anlamaya çalışmak, gerekirse çalışmaya ara vermesini sağlayarak zihnini meşgul eden konuları paylaşmasını sağlamaktır. Mümkün olduğunca çalışırken dikkatini dağıtan unsurları çalışma alanından temizlemek konusunda onu teşvik etmek, çalışma ortamını kendi öğrenme stiline uygun olarak düzenlemesine izin vermek yardımcı olacaktır.

“O kadar söyledim ama dinlemiyor ki!”

Uzun süreli nasihatler, genellikle iletilmek istenilen mesajı iletmekte yetersiz kalırlar. Sürekli tekrarlanan, öğüt görünümü ancak aslında “söylenme” şeklindeki cümleler kesinlikle etkili olmayacaktır. Çocuğunuz ya söylediklerinizi dinler gibi görünüp sizi geçiştirecektir ya da sizinle çatışacaktır.

Ne Yapmalı? Bazen iletilmek istenen mesajı, net bir şekilde, kısacık bir sözlü ifadeyle dile getirmek, uzun süreli konuşmalar ve öğütlerden çok daha etkin olabilmektedir.

Ders Çalışmakta Zorlanan Çocuğa Aileler Nasıl Davranmalı?

- 1- Öncelikle öğrencinize bu konuda bir aile toplantısı yapmak istediğinizi söyleyin.
- 2- Aile içerisinde bir toplantı yaparak, herkesin sorumluluklarından bahsedin. Öncelikle kendi sorumluluklarınızdan başlayın; örneğin “Ben anne olarak akşam yemeklerini hazırlarım.” gibi.
- 3- Daha sonra çocuğunuza kendi sorumluluklarını bulması konusunda yardımcı olun. Bulamazsa kardeşlerine, okuluna, ailesine karşı sorumluluklarından bahsedin.
- 4- Her aile bireyinin sorumluluklarını mutlaka yazıyor olun ve bu kağıdı herkesin görebileceği bir yere asın.
- 5- Her hafta ailece toplanarak sorumlulukların yapılıp yapılmadığı ile ilgili sohbet edin. Sorumlulukların ne kadarının yapıldığı, yapılamadıysa nedenleri, nasıl telafi edileceği, eklenecek yeni sorumluluklar ya da çıkarılacaklar hakkında konuşabilirsiniz.
- 6- Sorumluluk bilincinden sonra çocuğun hedeflerini netleştirmesi için yardımcı olun. Bunun için yargılamadan, alay etmeden onu dinleyin, gerekirse bununla ilgili birlikte liseleri gezebilirsiniz ya da onu farklı meslek gruplarından kişilerle tanıştırebilirsiniz.
- 7- Planlı ve programlı olması için birlikte konuşarak onun için program yapabilirsiniz ve ya rehberlik servिसinden bu konuda yardım alabileceğini belirtebilirsiniz.

Birkaç Öneri...

— Öncelikle çocukta düzen kavramının oluşturabilmesi için, çocuk için en temel gereksinimler olan, yemek yeme, uyku uyuma, oyun oynama, eve giriş çıkış saatleri gibi kavramların belirli olması, her şeyin zamanında yapılması ve aksatılmaması çocukta ilk düzen kavramının gelişmesini sağlayacaktır.

-Çocuğa ödev yapmanın önemi açıklanmalıdır. Ailesi “Ödevini yap!” dediği için değil, yapması gerektiği için ödevine başlamalı ve bitirmelidir. Çocuğun ödev yapması, bir stres konusu olmamalı, bu iş zevkle yapılmalıdır. Bu bilince sahip olmadan ödev yapan çocuklar, ödevleri zorunlu gibi görür ve özenmeden, aceleyle bitirmeye odaklanırlar. O ödevini yaparken sizin daha zevkli şeyler yapmanız da (tv izlemek, telefonla zaman geçirmek gibi) çocuğun ödevini yapmamasına sebep olur. Bunun yerine siz de onunla birlikte kitap okuyabilirsiniz.

-Hatırladığı ve başardığı her davranış fark edilmeli ve bunu ne şekilde yaptığı sorulmalı, böylece çocuk başarılarını *tesadüf değil* kendisi tarafından yapılan bir davranış olduğunu ve *BUNU nasıl elde ettiğini* fark ettirilmelidir.

-Unutulan ya da aksatılan işler konusunda; “Bir daha ki sefer bu sorunlarla karşılaşmamak için neler yapılmalı?” mutlaka konuşulmalıdır.

Son Olarak...

Başarı çocuğun eseridir; SİZ anne babası olarak, BİZ öğretmenleri olarak onlar için yalnızca BU yolculuklarında Zaman Zaman eşlik eden rehberleriyiz.

Zübeyde Hanım Ortaokulu Rehberlik Servisi

